

Raadsvoorstel

Onderwerp : Kadernota 2026
Portefeuillehouder : T.M.M. Kok
Thema Raadsprogramma :

Beslispunten

De gemeenteraad van Aalten besluit om:
de kaders voor het opstellen van de begroting 2026 vast te stellen.

Waarom dit besluit nemen

In de door de raad vastgestelde Financiële Verordening (artikel 212 Gemeentewet) is opgenomen, dat het college de raad de kaders voor de komende programmabegroting 2026-2029 voorlegt.

Door het vaststellen van de kadernota geeft de raad richting aan het college binnen welke financiële en beleidsinhoudelijke kaders de programmabegroting 2026-2029 kan worden opgesteld.

Wat is het bestaand beleid c.q. kader?

Het financieel toezicht op de gemeenten Aalten is in de Gemeentewet opgedragen aan Gedeputeerde Staten van Gelderland. Een belangrijke eis die Gelderland stelt is dat de gemeentebegroting structureel en reëel sluitend is. Op het moment dat Aalten een structureel en reëel sluitende begroting vast stelt (naar het oordeel van GS) komen wij in aanmerking voor het repressieve toezicht (lichtste toezichtsvorm). Wanneer dit niet het geval is komt Aalten in aanmerking voor preventief toezicht (zwaarste toezichtsvorm).

Net als in voorgaande jaren stellen wij voor om ons te richten op het reëel en structureel sluitend maken van de begroting voor het jaar 2026. Aangezien we ons voorbereiden op het zogenaamde 'ravijnjaar', zijn we al gestart met een intensief traject om te onderzoeken of er nog ombuigingsmogelijkheden zijn om het begrotingstekort te beperken. Tegelijkertijd voeren we een budgetanalyse uit om te beoordelen of we met minder middelen dezelfde resultaten kunnen behalen.

Bij de presentatie van de begroting 2026 zullen wij middels een bijlage bij de begroting voorstellen aanleveren waaruit u, indien nodig, een keuze kunt maken om tot een sluitende begroting te komen. Dit is identiek aan de werkwijze bij de begroting 2025. In deze bijlage worden niet alleen de financiële consequenties opgenomen, maar ook de mogelijke impact op onze inwoners.

Wij geloven dat door een zorgvuldige afweging van onze uitgaven en inkomsten, en door samen met u de juiste kaders te stellen, we een verantwoorde en duurzame begroting kunnen realiseren.

Argumenten

1. Conform de financiële verordening (artikel 212 gemeentewet) stelt de Raad de kaders voor het opstellen van de meerjarenbegroting 2026-2029 vast.
2. Net als in voorgaande jaren stellen wij voor om ons te richten op het reëel en structureel sluitend maken van de begroting voor het jaar 2026. Door de grote onzekerheid over de financiële effecten van ontwikkelingen waarover het Rijk geen duidelijkheid geeft heeft verder vooruitkijken weinig toegevoegde waarde. Daarnaast hebben wij afgelopen jaren geleerd dat ontwikkelingen op het wereldtoneel steeds sneller veranderen waardoor het niet of nauwelijks te voorspellen is hoe het beeld over 2 jaar of verder is.
3. Door het vaststellen van zowel de financiële kaders, alsmede de actuele ontwikkelingen met mogelijk financiële consequenties en de ombuigingsrichtingen kan de organisatie de komende maanden de meerjarenbegroting uitwerken. Daarnaast kan het college de raad na de zomer een voorstel aanbieden om te komen tot een sluitende meerjarenbegroting 2026-2029.
4. Evenals vorig jaar bieden wij uw Raad in november de begroting bestaand beleid aan. Daarnaast zal het college de raad een voorstel aanbieden met ontwikkelingen met mogelijke financiële consequenties en/of ombuigingen om te komen tot een sluitende meerjarenbegroting 2026-2029. Dit betreft dan de 1ste begrotingswijziging die middels een bijlage bij de begroting door uw Raad wordt vastgesteld.

Kanttekeningen

1. Op het moment van schrijven van de kadernota zijn nog niet alle gegevens bekend om een goed actueel beeld te geven van de financiële stand van zaken. Het betreft dus een voorlopig inzicht met de nu beschikbare informatie (peildatum 15 mei 2025).
2. De afgelopen maanden is er binnen de organisatie gekeken naar mogelijke ombuigingen. Naast financieel technische ombuigingen wordt er de komende weken gewerkt aan een overzicht met mogelijke ombuigingen binnen het bestaand beleid. Verwachting is dat dit beeld na de zomer compleet is.
3. Naast de meicirculaire zijn ook nog niet alle financiële gevolgen bekend, zoals bijvoorbeeld de financiële effecten van het vaststellen van de begrotingen van de Gemeenschappelijke regelingen en verbonden partijen. We streven er naar de raad tijdens de technische briefing op 23 juni hierover te informeren.
4. De uitwerking van de meicirculaire zal rond half juni middels een raadsmededeling aan de raad verstrekt worden.
5. Naast het nog niet beschikbaar zijn van alle financiële effecten voor het uitwerken van de begroting 2026 zijn er ook een aantal financiële ontwikkelingen op landelijk niveau waarover nog geen duidelijkheid is gegeven door het Rijk. Dit maakt het moeilijk om voor de begroting 2026 structureel financiële verplichtingen aan te gaan. Het Rijk heeft wel de voorjaarsnota gepresenteerd. De eerste voorzichtige signalen die daaruit zijn te halen is dat het zogenaamde Ravijnjaar is doorgeschoven naar 2028 ipv 2026. Dit heeft te maken met tijdelijke incidentele compensatie vanuit het Rijk voor gemeenten, maar zorgt nog niet voor de structurele duidelijkheid die wenselijk is. Denk hierbij aan onduidelijkheid over nieuwe verdeelmodel gemeentefonds en hervormingsagenda Jeugd

Is er draagvlak voor dit besluit?

N.v.t.

Wat zijn de financiële consequenties van dit besluit?

Dit besluit geeft door het vaststellen van de kaders richting om te komen tot een sluitende begroting 2026.

Hoe en met wie wordt er gecommuniceerd over dit besluit?

N.v.t.

Wat gaat er gebeuren na dit besluit?

Wij stellen voor:

begin juni	Na bekend worden circulaire vaststellen stand van zaken
23 juni	Technische briefing in beeldvormende vergadering (incl. stand meicirculaire)
8 juli	vaststellen kadernota 2026 door de Raad
jul/aug	Opstellen begroting 2026-2029 ambtelijk
18-sep	B&W stelt conceptbegroting vast
19-sep	Verzending conceptbegroting naar raad
8-okt	Begrotingscafé/inloopavond raad (woensdagavond)
20/21 okt	Oordeelsvormende raad
27-okt	Raad indienen eventuele beleidsvragen door fracties
4-nov	Raadsbehandeling

Bijlagen

1. Kadernota 2026
2. Raadsbesluit kadernota 2026

Aalten, 27 mei 2025

Burgemeester en wethouders van de gemeente Aalten,

Drs. A.J.M. Gildhuis
secretaris/algemeen directeur

mr. A.B. Stapelkamp
burgemeester